

MUHTASARI WA MAHUBIRI NA MWONGOZO WA MAZUNGUMZO

Ni wakati

Je, kila mahubiri yanaunganishwa vipi na mada hii?

Kadiri siku za kiangazi zinavyosonga mbele katika mwezi wa Agosti, labda inafaa kuelekeza akili zetu tena kwenye mada ya mwanzo ya mwaka wa Mtume wetu Mkuu - **Ni wakati wa kutenda mema!** Tunapoangalia nyuma katika nusu ya kwanza ya mwaka na kupanga maisha yetu inakaribia vuli, Shukrani, na Majilio, inaweza kutufaa kufikiria ni nini nzuri tumefanya na ni nzuri gani tunaweza kufanya mwaka huu. Kufanya mema hakutokei tu. Ni mara chache rahisi. Na inachukua muda na nia. Kwa hivyo mwezi huu, mada yetu ni **Wakati umefika** - ni wakati wa kufanya mema! Kila mahubiri yatafunua matendo mema ambayo tunaweza kuchukua muda kufikiria na kujielekeza upya kwayo.

Katika Jumapili ya kwanza, amri ya 9 na 10 hutuongoza katika kuelewa maana ya **kutamani kwa haki**. Jumapili ya pili inaendelea na mada hii kwa kufunuliwa kwa amri ya 8; motisha nyuma na gharama ya uongo na jinsi tunaweza **kukumbatia ukweli**.

Jumapili ya tatu inatualika kuungana na Waisraeli kwenye kizingiti cha Kanaani - tunahusiana na nani katika hadithi? Watu, wale wapelelezi 10, au Kalebu na Yoshua, wanaotonyesha jinsi ya **kutumaini ahadi zake**. Jumapili ya nne inatutaka tutathmini jinsi tunavyothamini **Maandiko**, na inatutia moyo kuchukua wakati wa kufanya kujifunza Biblia kuwa sehemu muhimu ya maisha yetu. Hatimaye, Jumapili ya tano, tutaungana na Lidia katika kujifunza maana ya **kukiri imani yako**, kupitia mfano wake wa moyo wazi, imani iliyo wazi, na nyumba iliyo wazi. Ibada ya katikati ya juma, iliyochukuliwa kutoka kwa mahubiri ya Mtume wetu Mkuu, inatuhimiza tuondoe visingizio vyetu na tuisite, kwa sababu **ni wakati wa kutenda mema!** Tabia hizi zote ni njia tunayoweza kufanya mema na kueneza wema karibu nasi katika familia zetu, makutano, na jumuiya.

Ni wakati - fanya mema!

AGOSTI 2025

Agosti 3

Ni wakati:
hamu sawa

Agosti 10

Ni wakati:
kukumbatia ukweli

Agosti 17

Ni wakati:
amini ahadi zake

Agosti 24

Ni wakati:
thamani Maandiko

Agosti 31

Ni wakati:
kiri imani yako

MUHTASARI WA MAHUBIRI NA MWONGOZO WA MAJADILIANO

KULINGANA NA MWONGOZO WA HUDUMA YA
KIMUNGU KWA TAREHE 3 AGOSTI

Tuko wapi katika Biblia?

Amri 10 zinatazamwa kama kiini cha asili au muhtasari wa Sheria ya Musa ambayo Mungu aliwapa Waisraeli pale Sinai (iliyorekodiwa katika Kutoka 20 na Kumbukumbu la Torati 5). *Lakini, je, ziko kwa ajili yetu pia?* Tangu mwanzo kanisa limechukua Dekalojia (“maneno kumi”), pamoja na marekebisho fulani, kuwa muhimu pia kwa Wakristo. Waandishi wa Agano Jipya waliyanukuu, mababa wa kanisa waliwasihi, katekisimu ya Matengenezo ya Kanisa yaliwafundisha, na katika nyakati za kisasa zaidi yamechapishwa katika vitabu vya maombi na kubandikwa ukutani katika makanisa na nyumba nyingi. Tunaweza kuona asili ya Mungu kupitia Amri 10, zilizoonyeshwa kama sharti za kimaadili, zilizowekwa katika matendo na mwingiliano wa maisha ya kila siku. Iliyopachikwa katika sheria ni upendo wa kimungu, kama ni agizo linalobainisha la mahusiano katika ufalme wa mbinguni. Amri hutoa mipaka, lakini hutoa uhuru. Ni maneno ya kuzuia, lakini pia ulinzi. Yote ni ya msingi na ya kina, yanaelekezwa ndani na yanafikia nje. Wanathibitisha utegemezi wetu kwa Mungu na kila mmoja wetu.

Je, ni mada gani muhimu kulingana na aya ya Biblia, muktadha wake, na DSG?

1. Neno “kutamani” linamaanisha nini?
2. Kutamani kwa haki dhidi ya matamano yasiyofaa.
3. Wito wa kuridhika na sherehe.

NI WAKATI:

hamu sawa

Kutoka 20:17

Usitamani nyumba ya jirani yako.
Usitamani mke wa jirani yako,
wala mtumwa wake, wala
mjakazi wake, wala ng'ombe wake,
wala punda wake, wala cho chote
alicho nacho jirani yako.

MASOMO YA MSINGI:

Maandiko

Kutoka 20:1-21

Katekisimu

5.3.10-5.3.10.5

Maswali ya Majadiliano

Jadili kwa nini Amri 10 ni muhimu
kwa Wakristo.

Ni wakati gani kutamani kunakuwa
dhambi?

Toa mifano ya kutaka ipasavyo.
Kwa nini hii ni changamoto?

Je, mahubiri yalihimiza au
kuelekeza vipi ufahamu wako
mstari wa Biblia na/au muktadha
wake?

MUHTASARI WA MAHUBIRI NA MWONGOZO WA MAJADILIANO

KULINGANA NA MWONGOZO WA HUDUMA YA
KIMUNGU KWA TAREHE 10 AGOSTI

NI WAKATI:

kukumbatia ukweli

Tuko wapi katika Biblia?

Lugha ya amri ya nane huibua picha za chumba cha mahakama, ambapo mashahidi huitwa kuzungumza kwa niaba au dhidi ya waliohukumiwa. Maamuzi ya mahakama hutengeneza maisha ya kijamii, kupatanisha tofauti na kusambaza thawabu na hasara. Ili kuwa na haki, ni lazima jamii iundwe na ukweli, kimsingi na ushuhuda wa kweli na maamuzi ya haki katika mahakama. Lakini maneno haya pia yanahitaji kusemwa ukweli katika kila mpangilio, sio tu katika mahakama ya sheria. Martin Luther alipanua ufafanuzi wa amri hii ili kuzuia usaliti, kashfa, na uenezaji wa uvumi. Kuishi kwa maadili mema katika jamii kunahitaji uaminifu na kushughulika kwa haki. Watu wa Mungu wanapaswa kuwa watu wa ukweli, kwa kuwa tumepata kujua ukweli kupitia Yesu Kristo (Yohana 14:6).

Je, ni mada gani muhimu kulingana na aya ya Biblia, muktadha wake, na DSG?

1. Kwa nini wanadamu husema uwongo?
2. Gharama ya uwongo ni nini?
3. Kukumbatia ukweli

Kutoka 20:16

Usimshuhudie jirani yako uongo.

MASOMO YA MSINGI:

Maandiko

Kutoka 20:1-21

Katekisimu

5.3.9-5.3.9.6

Maswali ya Majadiliano

Kwa nini wanadamu husema uwongo?

Je, ni gharama gani ya kusikiliza uwongo? Gharama ya kusema uwongo ni nini?

Fikiria maana ya kukubali ukweli Unawezaje kuleta ukweli kwa ulimwengu uliopotoshwa kwa uwongo?

Je, ni wazo gani jipya uliloacha nalo utumishi huu wa kiungu?

MUHTASARI WA MAHUBIRI NA MWONGOZO WA MAJADILIANO

KULINGANA NA MWONGOZO WA HUDUMA YA
KIMUNGU KWA TAREHE 17 AGOSTI

Tuko wapi katika Biblia?

Israeli wamekombolewa kutoka utumwani Misri na sasa wanasafiri kuelekea Nchi ya Ahadi. Baada ya kupokea sheria kwenye Mlima Sinai, Waisraeli wanapiga kambi kwenye ukingo wa Kanaani. Mungu anamwagiza Musa kutuma wapelelezi kumi na wawili kwenda kupeleleza nchi ambayo aliahidi kuwapa. Wapelelezi wanarudi baada ya siku arobaini na ripoti: nchi ni tajiri na inazaa, lakini inakaliwa na watu wenye nguvu na miji yenye ngome. Kumi kati ya wapelelezi hao walieneza woga, huku Kalebu na Yoshua pekee wakionyesha kwamba wanatumaini kwamba Mungu atawapa ushindi. Watu wakaasi kwa hofu na ukafiri, wakikataa kuingia katika nchi. Ukosefu wao wa imani unaathiri historia ya Israeli (CNAC 1.1.2). Mungu anajibu kwa kutangaza matokeo, akihukumu kizazi kisichoamini kuzunguka jangwani kwa miaka arobaini, mwaka kwa kila siku wapelelezi walikuwa katika nchi (Hesabu 14:34).

Je, ni mada gani muhimu kulingana na aya ya Biblia, muktadha wake, na DSG?

Mtazamo mpya wa kuleta kwenye mahubiri haya unaweza kuwa kuuliza mkutano kuhusiana na wahusika maalum katika hadithi:

- 10 - kurekebisha juu ya hasi.
- Watu - kuasi, kukataa, na kurudi nyuma.
- 2 - bila kukengeushwa na kuaminiana.

NI WAKATI:

mwamini **Wake ahadi**

Hesabu 14:8

Ikiwa Bwana anatufurahia, atatingiza katika nchi hii atupe iwe yetu, nayo ni nchi yenye wingi wa maziwa na asali.

MASOMO YA MSINGI:

Maandiko

Hesabu 13-14

Katekisimu

1.1.2

Maswali ya Majadiliano

Shiriki na kikundi ni wahusika gani uliowatambulisha nao katika hadithi hii.

Jadili jinsi umekabiliana na hali mpya au zisizojulikana katika maisha yako.

Tunawezaje kubaki bila kukengeushwa tunapozungukwa na kelele mbaya?

Je, mahubiri yalihimiza au kuelekeza vipi uelewa wako wa mstari wa Biblia na/au muktadha wake?

MUHTASARI WA MAHUBIRI NA MWONGOZO WA MAJADILIANO

KULINGANA NA MWONGOZO WA HUDUMA YA
KIMUNGU KWA TAREHE 24 AGOSTI

Tuko wapi katika Biblia?

Kusudi la Luka katika kuandika Injili yake ni kuwapa waamini *uhakika* (Luka 1:4) kuhusu yale ambayo wamefundishwa kuhusu Yesu na imani ya Kikristo. Hii ndiyo sababu Biblia iliandikwa, ili ukweli wa injili uweze kuhifadhiwa na kukuza imani ambayo haijapata kuonekana hapo awali. Ili kutimiza hilo, Luka alitumia kazi ya waandikaji wa awali kama vile Marko, na vilevile vyanzo vingine, ili kuonyesha Theofilo jinsi Yesu alivyotimiza, au *kutimiza* (ESV) yale ambayo Maandiko yalikuwa yameahidi. Neno hili "kutimiza" (mst.1) lina maana ya ndani zaidi kuliko kitu "kitukio" tu; inaelekeza kwenye mpango wa Mungu kukamilika ndani ya Yesu. Katika mstari wa 2, Luka anasisitiza kutegemewa kwa vyanzo vyake. Masimulizi hayo yalitokana na wakati ufaao, tangu mwanzo wa huduma ya Yesu na yalitoka kwa watu wanaofaa, *mashahidi waliojionea* ambao walimjua Yesu kibinafsi. Zaidi ya hayo, shuhuda hizi zilipitishwa kupitia njia zenye kutegemeka, zilizochongwa na mapokeo ya mdomo (mst. 8:39, 9:10) na kupangwa kwa uangalifu na wale waliokuwa wahudumu wa neno.

Kusudi la Luka lilikuwa kutoa *masimulizi yaliyo wazi, yaliyopangwa vizuri* ambayo yangewapa waumini msingi imara, kuwawezesha kuamini ukweli wa Injili kwa ujasiri.

Je, ni mada gani muhimu kulingana na aya ya Biblia, muktadha wake, na DSG?

Thamani ya kusikia na kusoma Neno la Mungu:

- Faraja
- Kujenga
- Mwelekeo
- Mawaidha

NI WAKATI: thamani Maandiko

Luka 1:1-2

Kwa kuwa watu wengi wametia mikono kutunga kwa taratibu habari za mambo yale yaliyotimizwa katikati yetu, kama walivyotuhadithia wale waliokuwa mashahidi wenye kuyaona, na watumishi wa lile neno tokea mwanzo.

MASOMO YA MSINGI:

Maandiko

Luka 1:1-4

Katekisimu

1.2.4, 1.2.5.2, 1.2.5.3

Maswali ya Majadiliano

Je, Maandiko yana thamani gani katika maisha yako? Hitimisho kwa neno moja kisha ueleze neno lako kwa kikundi.

"Maandiko sio kitabu cha uchawi ambacho kitajibu maswali yetu yote." Jadili jambo hili.

Ni kwa jinsi gani kusoma Biblia kibinafsi kunatofautiana na neno la Mungu lililohubiriwa katika huduma ya kimungu?

Je, ni wazo gani jipya uliloacha nalo utumishi huu wa kiungu?

MUHTASARI WA MAHUBIRI NA MWONGOZO WA MAJADILIANO

KULINGANA NA MWONGOZO WA HUDUMA YA
KIMUNGU KWA TAREHE 31 AGOSTI

Tuko wapi katika Biblia?

Matendo 16 inasimulia safari ya pili ya umishonari ya Paulo. Anaandamana na Sila na pia anamandikisha Timotheo, mwamini mchanga anayesemwa sana na Wakristo wa huko. Wanaume hao watatu husafiri kutoka mji hadi mji wakiimarisha makanisa katika imani na idadi. Wanaongozwa na Roho Mtakatifu kuepuka maeneo fulani (16:6-7), akiwaongoza hadi Troa, ambako Paulo ana maono (16:9). Kwa kuitikia maono haya, Paulo na wenzake wasafiri kwa meli hadi Filipi. Siku ya Sabato, "walitoka nje ya mji, wakaenda kando ya mto, ambako maombi yalikuwa ya desturi; tukaketi, tukasema na wanawake waliokutana huko" (16:13). Katika hatua hii tunajulishwa kwa mwanamke anayeitwa Lidia, ambaye anafungua moyo wake, anakiri waziwazi imani yake, na kufungua nyumba yake. (**Kumbuka:** Rangi ya zambarau iliundwa katika mji wa pwani wa Tiro; Lidia aliishi Thiatira, inayojulikana kwa biashara yake, hasa ya nguo, kwa hiyo inaelekea aliuzwa tu nguo hiyo, lakini hakuifanya.)

Je, ni mada gani muhimu kulingana na aya ya Biblia, muktadha wake, na DSG?

1. Moyo ulio wazi kupitia ibada
2. Imani iliyo wazi kupitia taaluma
3. Nyumba iliyo wazi kupitia ukarimu

NI WAKATI: kukiri imani yako

Matendo 16:14-15

Mwanamke mmoja, jina lake Lidia, mwenye kuuza rangi ya zambarau, mwenyeji wa Thiatira, mcha Mungu, akatusikiliza, ambaye moyo wake ulifunguliwa na Bwana, ayatunze maneno yaliyonenwa na Paulo. 15 Hata alipokwisha kubatizwa, yeye na nyumba yake, akatusihi, akisema, Kama mmeniona kuwa mwaminifu kwa Bwana, ingieni nyumbani mwangu mkakae. Akatushurutisha.

MASOMO YA MSINGI:

Maandiko

Matendo 16:1-15

Katekisimu

4.5.3, 1.4, 4.2.1.5

Maswali ya Majadiliano

Shiriki kile unachojua kuhusu Lydia.

Jadili jinsi kuondoka kwa Lidia na Paulo kutoka katika maeneo yao ya starehe kulivyokuwa maungamo ya imani.

Ni nini muhimu kuhusu ukarimu?

Je, mahubiri yalihimiza au kuelekeza vipi uelewa wako wa mstari wa Biblia na/au muktadha wake?